

FRIA TIDNINGEN

I föreställningen Vi som bär världen spelar Karin Lycke, Cajsa-Stina Forsberg och Harriet Ohlsson tre ensamstående kvinnor som möts i en förening för ensamstående föräldrar. FOTO: OLA KJELBYE

”De här kvinnorna blev mina hjältinnor”

PUBLICERAD: ONSDAG 8 MARS 2017, 12:40

Inför föreställningen *Vi som bär världen* intervjuade Fia Adler Sandblad flera ensamstående mödrar om deras situation. En grupp som ofta glöms bort i den feministiska debatten. "De sliter med sina liv och brottas med vardagligt våld, bristen på pengar och omvärldens förakt".

Prekärfeminism. Begreppet lanserades av författaren Ann-Marie Ljungberg i essän **I fallinjen**. Ljungberg formulerar där en feminism för dem som ofta glöms bort i den feministiska debatten, de ensamstående mödrarna.

För många fungerade Ljungbergs bok som en viktig tankeställare. För regissören Fia Adler Sandblad var innehållet i boken inget nytt då hon varit involverad i Göteborg Stadsmuseums utställning **(O)mänskligt**, som fokuserade på berättelser om att växa upp på institution och att sakna fungerande föräldrar.

– De flesta berättelserna som museet hade var från män. Det behövdes fler kvinnliga utsagor, och de kvinnor som jag intervjuade delade med sig med starka och omskakande berättelser om utanförskap, säger Fia Adler Sandblad.

Materialet som Sandblad fick i de här djupintervjuerna ligger även som grund för föreställningen **Vi som bär världen**, som hade premiär i slutet av januari.

– Jag visste inte hur jag skulle kunna använda de här berättelserna som jag fått ta del av då de var så sköra och utlämnande. Ann-Marie Ljungbergs bok visade på en strukturell problematik, men den hade även en framåtrörelse som för mig var viktig att få med, den handlar om en före-ning för ensamstående mammor. Det var även något som kvinnorna jag lyssnat till vittnat om, nämligen behovet av att träffa andra i liknande situationer.

Föreställningen handlar om överlevnad. Huvudberättelsen är en revolt mot det nedtystade, skamfyllda ensamma mammaskapet. Det handlar om att finna sitt språk, sin identitet, höja sin röst och utmana de osynliggjorda strukturerna.

– Det är skambelagda frågor som vi tar fram i ljuset och jag tycker det är viktigt att människor vågar vittna om de här erfarenheterna. Det handlar om att avskamma det här precis som med andra företeelser i samhället, det var inte så länge sedan vi exempelvis inte kunde prata öppet om alkohol eller om sexualitet här i landet.

Har du varit noga med att inte utmåla kvinnorna i pjäsen som offer?

– De är i någon mån offer, de har råkat illa ut, säger Fia Adler Sandblad. Men deras situation är inte självförvållad. Det som var viktigt var att visa att de hittar vägar för att överleva. Där finns ljuset i föreställningen.

En erfarenhet som delas av de kvinnor som Fia Adler Sandblad intervjuat är att känna av omvärldens förakt.

– Det var deprimerande att få ta del av hur de här kvinnorna bemöts i samhället, hur de ständigt får känslan av att ensamstående mammor är sådana som man helst undviker, vilket gör att de får så lite stöd. Det finns en tystnad kring den här problematiken som gör mig illa berörd. Vi har långt kvar där, och de här kvinnorna måste få ett politiskt stöd. Den prekära situationen som Ann-Marie Ljungberg beskriver handlar om att man själv inte kan påverka sin situation, att det är ett strukturellt problem.

– Det är därför så viktigt att de som sitter i bestämmande positioner får upp ögonen för det här, att de ska få en större förståelse för de här kvinnornas situation. Jag har även bjudit in politiker till föreställningen, säger Adler Sandblad.

Det är en fördom att det främst är kvinnor som har ett dåligt socialt nätverk som hamnar i den här problematiken. Det här är en fråga som skär igenom klassamhället, betonar Fia Adler Sandblad.

– Ensamma mammor finns i alla socialgrupper. Det är inte bara kvinnor som själva haft en dålig uppväxt som drabbas. Det är tydligt att det finns många yrkesgrupper som inte omfattas av skyddsnät, exempelvis är kultursektorn full av människor som har osäkra anställningar och som saknar sociala skyddsnät.

Ser du någon handlingskraft från politiskt håll gällande de här frågorna?

– Nej, inte just nu, säger Fia efter en stunds funderande. Jag har förhoppningar om att den här föreställningen kan göra skillnad. För att belysa hur det sett ut historiskt har jag valt att lägga in texter som visar hur man har sett på kvinnor som fått barn utan att ha varit gifta. Efter spelperioden på Adas musikaliska teater är det tänkt att föreställningen nu ska möta publik ute i landet.

– Vi kommer att främst att rikta oss mot Västra Götalandsregionen och med hjälp av våra samarbetspartners, som kvinnojourer och Minnamottagningen, ska vi se om vi kan hitta fler spelplatser i landet. Genom ett projekt drivet av Riksteatern har vi även fått speldatum i Skåne.

Fakta: Fia Adler Sandblad

Bor: Göteborg

Yrke: Verksam som skådespelare, dramatiker, regissör och pedagog. Utbildad hos Doreen Cannon i London och Sören Larsson i Göteborg. Startade 1993 Adas musikaliska teater.

Aktuell: Med föreställningen Vi som bär världen som nu ska ut på turné.

Aktuella datum: 27 mars, Stora Teatern, Göteborg. 11 april, Ystad. 6 maj, Landskrona. 20 september, Mönlycke.

FRIA TIDNINGEN